

Studiedag

Groepsmaatschappelijk werk

NVMW 19-03-09

INLEIDING IN GMW

Wim Goossens

Onderwerpen

- De kracht van groepswork
- Plaatsbepaling GMW
- Groepswork in het sociaal agogische domein
- Processen in groepen: model Integrale Procesbegeleiding van Groepen

De kracht van groepswork (1)

- Vragen van cliënten
- Problematiek in ruimer kader
- Helperprincipe
- Minder individualiserend
- Leren van elkaar/ veilig leerklimaat
- Anonimiteit
- Uitbreiding sociaal netwerk
- Efficiënte informatieoverdracht
- Positioneel gelijkwaardiger
- Preventief
- Emanciperend

De kracht van groepswork (2)

Yalom:

- Altruïsme
- Groepscohesie
- Universaliteit
- Leren van elkaar
- Catharsis
- Begeleiding en advies
- Identificatie
- Herbeleving vroegere situaties
- Zelfinzicht
- Hoop
- Existentiële factoren
- Humor

Plaatsbepaling GMW (1)

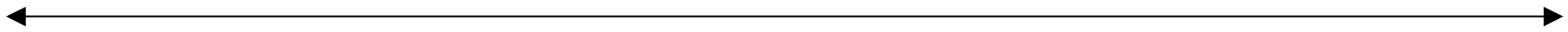
Definitie

"Groepsmaatschappelijk werk is een methode waarbij op doelgerichte, systematische en procesmatige wijze sociale veranderingsprocessen worden bevorderd door gebruik te maken van met elkaar samenhangende groepsfenomenen op het vlak van de relatie tussen werker en groep, de relaties van de groepsleden en de sociaal maatschappelijke context waarin de activiteiten plaatsvinden"

Groepswork in het Sociaal Agogische domein

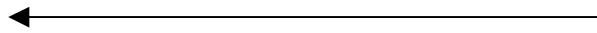
Persoon - Omgeving - Maatschappij

SPH GroepsMW Cult.Maatsch.W(V)

Groepstherapie

Groepstherapie

Doel:

- Verandering van de persoonlijkheidsstructuur
- Verwerking van (traumatische) ervaringen
- Verandering zelfbeeld of ik-versterking

Relatie werker – Cliënt:

Therapeutische relatie

Accent:

- Daar en toen
- Herstel, correctie genezing
- Achterliggende onbewuste aspecten: angsten, overdracht, projecties
- Verwerving van nieuwe inzichten in de persoonlijkheid
- Vermindering van psychische conflicten/ stoornissen
- Verkenningstocht naar het eigen IK

Sociaal Pedagogisch

Doel:

- realiseren zinvolle bestaansmogelijkheden, herstel of instandhouding van het gewone dagelijkse leven
- woon- en leefsituatie verkennen, analyseren en begeleiden
- ontwikkeling van de persoon; gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van diens competenties.
- pedagogische ondersteuning, behandelingsstrategieën en ontwikkelingsprogramma's uitvoeren en vormgeven aan rehabilitatietrajecten en preventieactiviteiten

Relatie werker – Cliënt: Pedagogisch

Accent:

- Pedagogische observatie van gedragsmatig en sociaal emotioneel functioneren
- Aanbieden behandelklimaat en uitvoering geven aan behandelstrategieën
- Scheppen woonklimaat en leefklimaat
- Ontwikkelingsgerichte activiteiten:
 - muzisch-agogische methoden
 - specifieke spel en ontwikkelingsprogramma's
 - zelfredzaamheid en zelfzorg, functioneren en organiseren van de eigen leefsituatie c.q sociale netwerken.
- Methoden die gericht zijn op cognitieve, sociale, emotionele en motorische ontwikkeling en het uitbreiden van het gedragsrepertoire.
- Preventieactiviteiten

Sociaal Pedagogisch

Type groepen:

- Observatiegroep
- Behandelgroep
- Woongroep
- Activiteitengroep

Groepsmaatschappelijk werk

Doel:

- Verbetering psychosociaal functioneren/
- Verbetering sociaal economisch functioneren
- Verbetering relatie persoon-omgeving
- Ondersteuning bij oplossen van problemen v.d persoon in relatie tot omgeving

Relatie werker – Cliënt:

Hulp en dienstverleningsrelatie

Accent:

- Omstandigheden
- Persoon in relatie tot omstandigheden
- Problematiek in relatie tot omstandigheden
- Persoon toerusten t.o.v. omstandigheden
- Verbeteren van omgang met de omgeving, weerbaarheid in de omgeving, relationeel functioneren, functioneren in de directe woonomgeving en het eigen netwerk.

Groepsmaatschappelijk werk

Type groepen:

- Hoofd- groepen: Cognitief Georiënteerde groepen (voorlichtings/thema-avonden)
- Hart-groepen: Beleving en Ervaringsgeoriënteerde groepen
- Handen-groepen: Gedrag en vaardigheid georiënteerde groepen

Culturele Maatschappelijk werk (vorming)

Doel:

- Bevorderen sociaal maatschappelijke participatie en activering van burgers
- Bevorderen democratisch burgerschap
- Ontwikkelen van burgerschapscompetenties
- Burgers ondersteunen bij zichzelf vormen en vormgeven van hun maatschappelijke leven.
- Bevorderen “bindende” samenleving

Relatie werker – Cliënt:

Medeburgersrelatie

Accent:

- Educatie van burgers
- Ondersteuning van burgerinitiatieven
- Samenleving en buurtpreventie
- Aangaan van sociale verbanden of het organiseren hiervan
- Gebruik maken van educatieve en culturele activiteiten
- Het bevorderen van samenhang en veiligheid in de samenleving.
- Maatschappelijke participatie, sociale vernieuwing en verbetering van leef en woonstructuren en democratisch burgerschap.
- Bewegen tussen politieke-, professionele-, burger en commerciële netwerken.

Culturele Maatschappelijk werk (vorming)

Type groepen:

- Educatiegroep
- Buurt/wijk samenlevingsgroep
- Netwerk/ketengroep
- Projectgroep

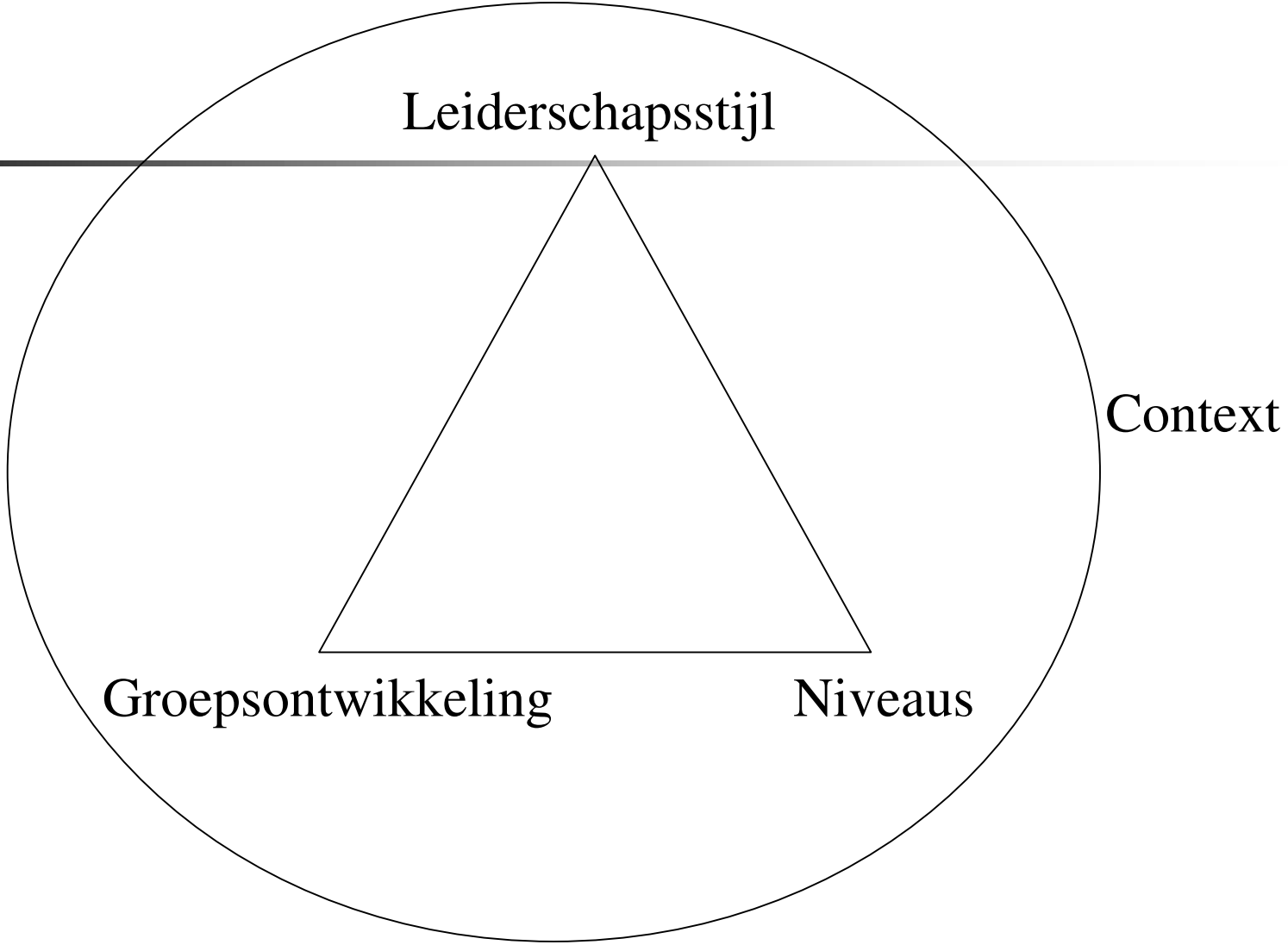
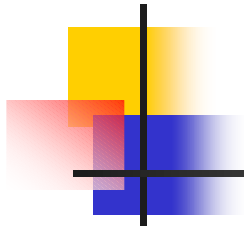
Processen in groepen

Model **I**ntegrale **P**rocesbegeleiding van **G**roepen zoekt een samenhang tussen:

- Groepsontwikkeling
- Niveaus
- Leiderschap

- De context van de groep

Leiderschapsstijl

Groepsontwikkeling

Niveaus

Context

Leiderschapsstijlen

- Directieve Stijl
- Overtuigende Stijl
- Participerende Stijl
- Delegerende Stijl

Niveaus in groepen: (zie middagprogramma)

1. Inhoudsniveau (= WAT)
2. Procedureniveau (= HOE)
3. Interactieniveau (= Tussen de deelnemers)
4. Bestaansniveau (= Binnenwereld deelnemers)
5. Contextniveau (= invloed omgeving)

Accent van de ochtend:

Groepsontwikkeling:

De beginfasen van de groep.....

Fasen van groepsontwikkeling: (beginfasen)

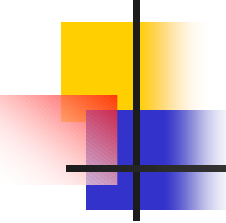
VOORFASE:

- zoeken naar gezamenlijk belang, vraag of probleem
- aangesproken worden door doelen, activiteiten of deelnemers van de groep
- invulling van niet vervulde behoefte in de eigen context
- ontwikkelen voorlopig groepsimago/groepsontwerp
- creëren “wensenpakket m.b.t. persoonlijke verwachtingen, doelstellingen en activiteiten
- onderzoeken randvoorwaarden voor deelname c.q. voorbereidingen
- Bewegen in de polariteit hoop en vrees
- Inclusievragen: wil ik bij deze groep horen of niet?

ORIENTATIEFASE

- afhankelijkheid van de leiding
- behoefte aan externe sturing
- ontwikkeling van een eigen taakstructuur
- onzekerheden naar de eigen positie
- helder krijgen van ieders taak en bijdrage
- discussies/ strijd over de doelen
- nuanceren van stereotypen en vooroordelen
- Schutz: inclusie ---> lidmaatschap

Fasen van groepsontwikkeling: (middenfasen)

MACHTSFASE

- aandacht voor het interne functioneren van de groep
- onderlinge betrekkingen centraal
- kritische vragen t.a.v. leiderschap
- invloedsverdeling in de groep
- thema: boven -- onder
- Schutz: controle: macht – invloed- dominantie- gezag
- Thema: boven - onder

AFFECTIEFASE

- onderlinge verhoudingen
- persoonlijke betrokkenheid
- afstand – nabijheid
- vragen rondom vertrouwelijkheid
- sympathieën en antipathieën
- cohesie en intimiteit
- Thema: dichtbij --- veraf
- Schutz: affectie en openheid

Fasen van groepsontwikkeling: (eindfasen)

AUTONOME GROEP

- taakstructuur is ontwikkeld
- invloedsverdeling gerealiseerd
- relatiepatroon gevormd
- open groepsklimaat en communicatie
- deelnemers kunnen zichzelf zijn
- individuele bijdrage vanuit betrokkenheid
- de groep is zelfstandig geworden

Slotfase

Taakgerichte aspecten:

- Evaluatie: doel, werkwijzen
verwachtingen
- Beoordeling resultaat
- formele afspraken vanuit de organisatie
- Follow up
- Afspraken aanvullende vragen
- Formele afrondingsrituelen

Sociaal emotionele aspecten:

- betekenis van de groepsleden naar
elkaar
- emotioneel loslaten
- onafgemaakte zaken uitspreken
- ambivalente gevoelens
- verbinden met de buitenwereld
- afrondingsrituelen

Vervolg ochtend

Training m.b.t. de beginnende groep.....